



Regionalt utvecklingscentrum för förskola/skola

LUN2026/47

**Verksamhetsberättelse för
Regionalt utvecklingscentrum (Ruc)
2025**



Innehåll

Förord	3
Bakgrund	4
Inledning	4
Samverkan med lärarutbildningen	6
Forum lärande 2025	6
Utvecklingsarbete mellan lärarutbildare och lärare	7
Handledarutbildning för lokala lärarutbildare	7
Samverkan för skol- och professionsutveckling.....	7
Det nationella professionsprogrammet	7
Utbildning för samordnare inom området Nyanländas lärande	8
Nätverk för skol- och professionsutveckling	8
Specialpedagogiskt samråd (regionalt nätverk).....	9
Nätverket för IKT-Strategier (regionalt nätverk)	9
Nätverk för Studie- och yrkesvägledare (regionalt nätverk)	10
Nätverksstöd för språk-, läs- och skrivutveckling, NCS (regionalt nätverk) ..	10
Samverkan med forskningen	11
ULF, Utbildning lärande och Forskning.....	12
RUC Nationell samverkan.....	12
Uppdragsutbildning	13
Ruc kommunikation	13
Pedagog Värmland.....	14
Ruc 30 år	15
Ruc organisation, verksamhet och ekonomi.....	15
Ruc:s organisation och styrgrupp	16
Sammanställning av Ruc:s aktiviteter 2025	17
Ruc:s aktiviteter och nätverk	18
Referenser	20

Förord

Då var vi framme vid summeringen av 2025 och jag är innerligt tacksam över att få vara en liten del av en omfattande samverkan. Regionalt utvecklingscentrum (Ruc) är inte bara en mötesplats — det är en infrastruktur för lärarutbildning, skolutveckling och praktiktäna forskning. Möten ”i ögonhöjd” är något vi eftersträvar på Rucs olika mötesarenor. Praktik och teori är olika kunskapsfält och båda perspektiven är lika viktiga, det finns ett ömsesidigt beroende för att utveckla båda kunskapsfälten.

Ruc:s styrgrupp har arbetat sedan tre år med ett arbete som benämns som ”tillsammansarbetet”. Syftet med tillsammansarbetet är att få till effektiva möten som är angelägna och leder till verksamhetsutveckling för både lärosäte och skolhuvudmän. Punkter som vi gemensamt ringat in är bland annat det nationella professionsprogrammet, övningsskolor och VFU samt praktiktäna forskning.

Året har minst sagt varit händelserikt! Det är verkligen ett myller av mötesarenor, stora och små. Ruc arrangerade tillsammans med samverkanskommuner, forskare och lärarutbildningen Forum lärande 2025. En mötesplats för yrkesverksamma och forskare. Karlstads universitet hälsade närmare 2000 deltagare välkomna den 18 juni 2025. Ett stort antal valbara pass fanns att välja på. Det är en dag då man delar med sig av sin praktik. Dela-kulturen är något som vår digitala plattform Pedagog Värmland har byggt upp under lång tid. Det är verkligen roligt att sidan har vuxit rejält både med räckvidd och engagemang. Viktiga mötesplatser är Ruc:s olika nätverk. Man träffas med regelbundenhet med fokus på professionsfrågor, forskning och ibland blir det forskningssamverkan.

Att leda denna verksamhet är ett privilegium. Jag vill rikta ett varmt tack till alla våra 18 samverkanskommuner, till Lärarutbildningen, till våra forskningsmiljöer, till alla professioner som mött oss under året. Ett särskilt tack till styrgruppen, till Ruc:s kansli och vetenskapliga ledare.

Nu tar ett nytt år vid och Ruc fortsätter att vara en del av olika förbättringsprocesser. Jag vill arbeta för att Ruc fortsatt är den mötesplats där vi möts ”i ögonhöjd” och finner angelägna områden som kan bidra till att eleverna får en mer likvärdig utbildning.

Karlstad den 27 januari 2026

Monica Evermark

Föreståndare, Regionalt utvecklingscentrum (Ruc)

Karlstads universitet

Bakgrund

Karlstads universitet och lärarutbildning har tillsammans med de kommunala huvudmännen i Värmland, sedan 30 år tillbaka, *samverkat* inom ramen för Ruc, Regionalt utvecklingscentrum, med syftet att förbättra och fördjupa det för parterna angelägna arbetet med lärarutbildning, skolutveckling och forskning. Initiativet till bildandet av Ruc togs vid ett möte mellan representanter för kommuner och dåvarande Högskolan i Karlstad hösten 1995. För att betona den gemensamma avsikten, att det skulle handla om en samverkan mellan jämbördiga parter, enades man om beteckningen: ”Regionalt utvecklingscentrum för skola, ett nätverk mellan kommuner och Högskolan i Karlstad för utveckling och lärande” (Ekholm, 2008; Lindholm, 2008).

Betydelsen av samverkan mellan lärosäten och skol- och förskoleverksamheten är framgår av högskolelagen (SFS 1992:1434), där det står att det i högskolornas uppgift ska ingå att samverka med det omgivande samhället *för ömsesidigt utbyte och verka för att den kunskap och kompetens som finns vid högskolan kommer samhället till nytta*.¹ Ruc vill vara ett nav där flera parter bidrar med sin kompetens för att utveckla och fördjupa arbetet med lärarutbildning, skolutveckling och forskning.

För Karlstads universitet är samverkan och betydelsen av samhällsnytta tydligt uttryckt även i andra sammanhang, till exempel genom anslutningen till *Magna Charta Universitatum*, som är en internationell deklARATION om lärosätets fria och oberoende roll i samhället:

Vid Karlstads universitet är steget mellan kunskap och nytta kort. Vi utbildar och forskar om samhällsviktig kunskap och arbetar tillsammans för ett bättre samhälle (Karlstads universitet, 2023).

Även Ruc:s avsikt att bidra till etablering och utveckling av långsiktiga och hållbara samverkansstrukturer, ligger i linje med lärosätets policy:

Karlstads universitet har ett ansvar att bidra till en hållbar samhällsutveckling genom utbildning, forskning och samverkan. Vi strävar efter att integrera hållbarhet i all vår verksamhet och vara ett föredöme inom miljömässig, social och ekonomisk hållbarhet (Karlstads universitet (2025).

Inledning

Regionalt utvecklingscentrum (Ruc) vid Karlstads universitet är ett formaliserat nätverk mellan universitetet och kommunerna i regionen. Ruc samfinansieras av skolhuvudmännen och Lärarutbildningsnämnden (LUN). Totalt har 18 kommuner samverkansavtal med Ruc; samtliga Värmlandskommuner samt Degerfors och Åmål.

¹ 1 kap. 2§, 2 st högskolelagen

Ruc:s verksamhet leds av en styrgrupp med ledamöter från universitetet och kommunerna som till sin hjälp har en föreståndare, en vetenskaplig ledare samt ett mindre kansli.

Under verksamhetsåret 2025 har Ruc:s styrgrupp och föreståndare fortsatt det gemensamma ”Tillsammansarbete” som omfattar lärarutbildning, professionsutveckling och forskning. Syftet med *Tillsammansarbetet* är att fördjupa samverkan och effektivisera verksamhetens mötesstrukturer.

Skolväsendet står för närvarande inför en omfattande reformering, där en rad utredningar har avrapporterats under 2025 och nu står inför beslut eller implementering. Gymnasireformen Gy 25 är ett sådant exempel, liksom förslaget till ny läroplan för grundskolan, det nationella professionsprogrammet samt en ny lärarutbildning. För att gemensamt förstå och kunna utveckla undervisningen är det viktigt att det finns mötesplatser där de professionella kan samtala om det nya, få inspel och reflektera tillsammans med andra kollegor, forskare och lärarutbildare, vilket Ruc:s olika nätverk är arenor för.

Genom gemensam verksamhet vill Ruc utveckla och fördjupa det för parterna, angelägna arbetet med lärarutbildning, skolutveckling och forskning. Ruc:s prioriterade områden samt planerade åtgärder 2025 enligt arbetsordningen (Karlstads universitet 2025a) är:

Lärarutbildning: Åtgärder som svarar mot de utvecklingsbehov som föreligger, exempelvis formaliserad samverkan mellan lärarutbildare på fältet och universitetet. Utbildning av yrkesverksamma lärare genom utveckling och genomförande av professionsutvecklingsprogram i samverkan med ämnen, utveckling av ett partnerskap mellan förskolor och skolor å ena sidan och lärarprogrammen å andra sidan.

Skolutveckling och professionsutveckling:

Ruc har en organisation för professionsutveckling som kan bidra till skolans utvecklingsarbete. Utgångspunkten är att stärka skolans kvalitetsarbete med hänvisning till Skollagens (SFS 2010:800) krav att utbildningens ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Ruc blir då mötesplatsen där erfarenheter möts och kan sättas i relation till forskning.

Forskning: Ruc utvecklar mötesplatser för närmandet mellan forskning och praktik. Dessa kontaktytor kan på sikt göra det möjligt för pedagoger och forskare att bedriva olika praktikinära forskningsprojekt tillsammans. Spridning av forskning sker genom Ruc:s hemsida, Pedagog Värmland, sociala medier samt Ruc:s olika nätverk.

Verksamheten vid Regionalt utvecklingscentrum (Ruc) sammanfattas i årliga verksamhetsberättelser, där resultatet av årets aktiviteter redovisas och utvärderas.

Samverkan med lärarutbildningen

I samverkan med Lärarutbildningen bidrar Ruc med olika mötesarenor. Tillsammans med skolchefer, Ruc:s olika nätverk samt lärarutbildare och forskare har samtal förts om hur mötesplatser i ”ögonhöjd” bäst skapas.

Två regelbundet återkommande arrangemang som genomförs av Ruc är *Ämneslärardagen* samt *Forum lärande*. Båda arrangemangen genomförs ”rullande omlott” vartannat år; Forum lärande på udda årtal, och Ämneslärardagen på jämna årtal. Genomförandet sker alltid sista arbetsveckan i juni för lärare (onsdag). Syftet med arrangemangen är att stärka professionen och bidra till en skola på vetenskaplig grund. Under 2025 har Forum lärande anordnats, vilket gjordes i samarbete med Karlstads kommun.

Forum lärande 2025

Den 18 juni välkomnades skolans professioner från alla skolformer och nivåer samt forskare, lärarutbildare och representanter från huvudmän, till Karlstads universitet för en dag fylld av inspirerande seminarier, workshops, panelsamtal – och förstås intressanta erfarenhetsutbyten. Det fanns även en utställning med många aktuella utställare. Dagen avslutade med bransch-AW på Karlstad CCC där besökarna kunde mingla med både gamla och nya bekantskaper.

Syftet med Forum lärande är en mötesplats för forskare och yrkesverksamma i förskola/skola. Personer från olika verksamhetsfält träffas och får ta del av olika perspektiv och uppfattningar. Målet är att stärka professionen och att sprida goda exempel från de olika praktikerna

Programmet bestod av 157 valbara pass med olika seminarier, dialogmöten, workshop och panelsamtal. Totalt genomfördes sju panelsamtal, varav två med representation från nationella policynivån; dels skolministern, dels utredarna för ”läroplansutredningen” (SOU 2025:19) respektive ”elevhälsoutredningen” (SOU 2025:113).

Forum lärande byggdes kring tre teman, som prioriterades av den projektgrupp som planerade arrangemanget:

- Samhälle och utbildning – exempelvis frågor inom demokrati och delaktighet, hälsa och arbetsmarknad.
- Undervisning – exempelvis frågor inom ämnesdidaktiska modeller, verktyg för digitalisering, specialpedagogik och undervisningsdesign.
- Professionen – exempelvis frågor inom karriärvägar, arbetsliv, ledarskap, nätverk och samarbete.

Skolchefgruppen utsåg kontaktpersoner för respektive kommun. Kontaktpersonerna var en del av att sprida innehållet av dagen.

Totalt hade arrangemanget 1900 besökare och engagerade många på Karlstads universitet som bidrog till ett uppskattat värdskap. Utvärderingen visar att ca 85

procent svarade att dagen var mycket givande. Man uttryckte att arrangemanget var mycket bra.

Lärdomar att ta med sig till nästa Forum lärande är att de valbara passen snabbt blev fullbokade. Förutsättningarna för att förbereda sig inför dagen har sett olika ut. Återkopplingen visar också vissa svårigheter att få överblick på programmet.

Utvecklingsarbete mellan lärarutbildare och lärare

Ruc och matematikämnet på Karlstads universitet har arrangerat fortbildningen i matematikdidaktik för lärare i grundskolan åk Fk-6. Det är både en fortbildning i matematik och en möjlighet till erfarenhetsutbyte mellan skolor och i detta fall även kommuner. Syftet har varit att utveckla undervisningen i matematikämnet och har omfattat ett formaliserat erfarenhetsutbyte mellan Grossbolsskolan, Forshaga kommun, Kvarnbergsskolan Karlstads kommun samt Karlstads universitet.

Projektet inleddes i oktober 2024 och därefter genomförde tre- fyra träffar på vardera skolan under hösten och våren 2025. Från universitetets sida ses stora möjligheter att skapa likvärdighet för de studenter som går ut och gör VFU, om de lokala lärarutbildarna fortbildas utifrån de resultat och metoder som visas i matematikkurserna. Resultatet presenterades på Forum lärande i juni 2025 och satsningen var mycket uppskattad med 34 unika besökare.

Handledarutbildning för lokala lärarutbildare

Kursens syfte är att lärare utvecklar kunskaper och färdigheter i att arbeta som lokal lärarutbildare. Lärare behöver få en förståelse för handledaruppdraget utifrån sin profession samt tillgång till samtalsverktyg som stöttar handledaren att föra professionella samtal. Ruc:s föreståndare deltar i handledarutbildningen för yrkesverksamma lärare.

Samverkan för skol- och professionsutveckling

Det nationella professionsprogrammet

Det nationella professionsprogrammet för lärare förskollärare och rektorer infördes den 1 september 2025. Professionsprogrammet består av två delar: en nationell struktur för kompetensutveckling för förskollärare, lärare och rektorer samt ett nationellt meriteringssystem för legitimerade förskollärare och lärare. Syftet med professionsprogrammet är att stärka professionsutvecklingen och på det viset bidra till en förbättrad undervisning samt ökad kvalitet och likvärdighet i skolväsendet.

Sedan flera år har Ruc organiserat professionssatsningar i dialog med skolhuvudmännen i samverkanskommunerna, och som utgått från idén om *Professional Learning Communities* (PLC), vilket på svenska brukar benämnas *professionella lärandegemenskaper*, och bygger på kollegialt lärande (se Ruc:s

verksamhetsberättelse 2024). Det nationella professionsprogrammet utgår på samma sätt från på PLC och kollegialt lärande (Skolverket, 2024). Ruc har under året som gått valt att pausa den egna professionssatsningen till förmån för det nationella professionsprogrammet.

Inom ramen för det nationella professionsprogrammet har det vid Lärarutbildningsnämnden inrättats ett professionsråd. Professionsrådet träffas minst två gånger per termin och har till uppgift att på Lärarutbildningsnämndens uppdrag samordna och ha kvalitetsansvaret för alla insatser och kurser kopplade till det nationella professionsprogrammet. Två skolchefer från Ruc:s samverkanskommuner ingår i professionsrådet, som i övrigt är sammansatt av representanter från LUN-kansliet, Karlstads Universitets Uppdrags AB (KUUAB) samt från institutioner med omfattande uppdrag i lärarutbildningen. Genomförandet av professionsprogrammet följs på så sätt på nära håll av Ruc.

Utbildning för samordnare inom området Nyanländas lärande

Skolverket genomför insatser under perioden 2016–2025 för att stärka nyanlända elevers lärande och har inlett samarbete med olika skolhuvudmän. I erbjudandet ingår att varje huvudman utser en samordnare som ska stödja dem, rektorer och andra för att på bästa sätt kunna tillvarata Skolverkets erbjudandanden om kompetensutvecklingsinsatser, stödmaterial etc. Skolverket har uppdragit till landets Ruc att genomföra nätverksträffar två till tre gånger per termin för respektive regions samordnare. Utgångspunkten har varit systematiskt kvalitetsarbete och skolutveckling för att stärka utbildningens kvalitet för elever som är nyanlända eller har annat modersmål än svenska.

Inom nyanländas lärande har ett flertal forskarbesök genomförts, till exempel med fokus på långsiktigt förbättringsarbete och hållbar skolutveckling² samt om skolkulturer och förbättringskapacitet.³ Inom denna samverkan har även modersmållärardagen arrangerats, med 34 olika språk representerade och 120 studiehandledare, modersmållärare, rektorer och samordnare.

Efter att uppdraget avslutats i samband med 2025 års utgång har Ruc tillsammans med deltagarna för uppdraget beslutat att fortsätta i egen regi, med fokus på flerspråkiga elever och hur vi kan bidra till undervisningsutveckling och skola på vetenskaplig grund.

Nätverk för skol- och professionsutveckling

Ett huvudsyfte med Ruc:s verksamhet är att skapa mötesplatser, *nätverk*, för olika professioner där man som deltagare får möjlighet till erfarenhetsutbyte och tillgång till aktuell forskning. Det pågår ett antal sådana nätverk inom ramen för Ruc:s verksamhet. Det finns stort stöd i forskning och beprövad erfarenhet av betydelsen av att delta i professionella nätverk. Så menar till exempel Skolinspektionen (2017) att det i välfungerande skolor finns en strukturerad

² Lektor Anna Mogren, KAU

³ Professor Ulf Blossing, GU.

samverkan med lärosäten och att detta är betydelsefullt för måluppfyllelsen. Skolinspektionen (2017) lyfter även styrkan i tillgång till arenor där kunskap kan spridas, som exempelvis nätverk eller webbaserade forum för kunskapsspridning. Vidare anses framgångsrika skolor utmärkas av en samarbetsnorm samt nyttan av att stödja varandra och dela erfarenheter (Skolinspektionen, 2023). Vidare enligt Skolverket (2020) påverkas uthålligheten i utvecklingsprocesser positivt av att ingå i regionala nätverk. I skolforskningsinstitutets (2022) översikt om lärares professionella utveckling visas att det övergripande syftet med kollegiala gemenskaper är att främja lärares professionella utveckling och lärande; den "lärprocess som sker i kollegiala gemenskaper är kollektiv, det vill säga deltagarna lär tillsammans, av och med varandra" (sid.17).

Ruc:s nätverk bidrar till att ge olika bilder av förskola/skola och på så vis växer en medvetenhet över tid fram om vad begreppet likvärdig skola är och kan innebära. Det är skolcheferna i kommunerna som utser deltagare till Ruc:s nätverk, som vanligtvis träffas 4–6 tillfällen per läsår.

Specialpedagogiskt samråd (regionalt nätverk)

Ämnet specialpedagogik vid Karlstads universitet har sedan 2018 tillsammans med Ruc ett gemensamt samråd för specialpedagoger och speciallärare. I detta forum möts forskning och praktik för att diskutera olika dilemman och frågeställningar. På så sätt är samrådets deltagare medskapare till idéer för praktiktäna forskning inom området. Det är Ruc:s föreståndare som har ansvaret för samrådet, tillsammans med docent Åsa Olsson från specialpedagogikämnet, som haft rollen som vetenskaplig ledare.

Det övergripande syftet är att bidra till en hållbar utformning och utveckling av specialpedagogisk verksamhet, baserad på forskning och beprövad erfarenhet, i regionens kommuner samt att stärka det specialpedagogiska perspektivet. Karlstads universitet ser möjligheter att via samrådet utveckla ett starkare samarbete med kommunerna i frågor som rör det specialpedagogiska fältet. Kommunernas behov av kompetens, samt rekryteringsfrågor är centrala att samverka kring.

Under 2025 har det specialpedagogiska samrådet fortsatt att följa utredningen "Förbättrat stöd i skolan", där utredaren också medverkade i ett panelsamtal på Forum lärande. Det har också genomförts en rad besök av andra forskare och exempel från praktiken.

Nätverket för IKT-Strategier (regionalt nätverk)

Sedan 2018 träffas i Ruc:s regi ett nätverk för IKT-strategier. Ett av nätverkets syften är att bidra till att gemensamt utverka strategier och förutsättningar för rektorer och pedagogers lärande och utveckling gällande digitalt lärande. Skolchefgruppen har gett Ruc i uppdrag att ordna en sådan mötesplats.

Nätverket har träffats vid tre tillfällen under året, i en referensgrupp med representanter från tre kommuner; Kristinehamn, Karlstad och Sunne. IKT-nätverket

har genomfört olika aktiviteter. Ett exempel är ett forskarbesök av professor Marie Nilsberth med forskarkollegor, för att delge resultat från slutrapporten (Nilsberth et al, 2024).⁴ Ett annat exempel är dialog om ett europeiskt forskningssamarbete SmartStart, med flera forskare från Karlstads universitet. SmartStart är ett EU-finansierat projekt med deltagare från sju europeiska länder, som utvecklat ett utbildningspaket om pedagogisk användning av AI för lärare och lärarstudenter.

Nätverk för Studie- och yrkesvägledare (regionalt nätverk)

Ruc har fått uppdraget från skolchefgruppen i Värmland att initiera ett nätverk för studie- och yrkesvägledare (SYV). Initiativet togs under verksamhetsåret 2023 och en kartläggning av kompetensutveckling var starten. Nätverkets syfte är att vara en mötesplats för SYV:ar och att över tid bidra med forskningsperspektiv samt samordna och samarbeta med olika aktörer inom respektive fält.

Nätverket har en referensgrupp som planerar träffarnas innehåll. Aktiviteten har varit mycket hög, med besök och dialoger med Skolverket och flera andra externa aktörer. Deltagarna i referensgruppen består bland annat av Arbetsmarknadskunskap Handelskammaren i Värmland, Ung företagsamhet i Värmland, Vägledning och pedagogiskt stöd i Karlstads kommun samt studie- och yrkesvägledare Arvika kommun. Gymnasiereformen Gy-25 är ett exempel som diskuterats och informerats om. Betänkandet ”Fler vägar till arbetslivet” (SOU 2024:74) är ett annat exempel på innehåll i nätverket.

Nätverksstöd för språk-, läs- och skrivutveckling, NCS (regionalt nätverk)

SOL i Värmland är ett regionalt nätverk för språk-, läs- och skrivutvecklare som drivs med stöd av Skolverket och Nationellt centrum för språk-, läs- och skrivutveckling (NCS). I det värmländska nätverket ingår 20 språk-, läs- och skrivutvecklare. Nätverket har träffats under 14 års tid med regelbundna träffar där deltagare ges möjlighet att träffa forskare, läsa gemensam litteratur och ha erfarenhetsutbyte. Målet är att sprida forskning, metoder och förhållningssätt kring läsande och skolbibliotek i Värmland. I dagsläget finns samtliga Värmlandskommuner representerade, samt Åmål, Karlskoga och Örebro.

Syftet med Uppdraget är att nätverket ska bidra till att undervisningen i regionens förskolor/skolor utvecklas systematiskt utifrån vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet genom att:

- stärka kunskapen inom aktuella områden som rör barns och/eller elevers språk-, läs- och skrivutveckling
- utgöra en arena för didaktiska samtal och erfarenhetsutbyte om språk-, läs- och skrivutveckling
- synliggöra och stödja utvecklingsarbeten inom språk-, läs- och skrivutveckling

Alla har ett ansvar att sprida nya rön i sina respektive kommuner i syfte att bidra till god undervisning och en ökad likvärdighet. Spridningen sker också via plattformen Pedagog Värmland.

⁴ [Utmaningar i det uppkopplade klassrummet](#)

Nätverksledaren är ledamot i den rådgivande kommittén för Centrum för språk- och litteraturdidaktik (CSL) för att stärka kopplingen till forskning och vår roll i forskningsarbete som initieras på Karlstads universitet.

I oktober arrangerade Ruc och SOL i Värmland ett symposium om skolbibliotek och läsfrämjande på Karlstads universitet. Drygt 100 skolledare, skolbibliotekarier och pedagoger besökte symposiet som handlade om utvecklingsarbetet kring skolbibliotek och läsfrämjande. Representanter från sex kommuner (Hagfors, Kil, Hammarö, Filipstad, Torsby och Årjäng) presenterade hur de arbetat med skolbibliotek och läsfrämjande. Inbjuden föreläsare denna dag var Linnea Lindquist (skolledare, debattör och författare) för att dela med sig av sitt arbete med skolbibliotek i ett utanförskapsområde.⁵

Samverkan med forskningen

Ruc:s huvudsakliga samverkan är mellan våra avtalskommuner (även fristående skolor genom lägeskommunerna), lärarutbildningen, rektorsutbildningen och uppdragsutbildningen vid Karlstadsuniversitet. Ruc samverkar med Region Värmland, bland annat Värmlands läsråd. Ruc samverkar även med de forskningscentra och rådgivande kommittéer som finns i Lärarutbildningsnämndens verksamhet eller andra forskningscentra som har förskola/skola som forskningsfält. Ett exempel är FOU Valfärd Värmland som har en nära samverkan med kommunernas socialtjänst och omsorgsverksamheter. Utifrån den nya socialtjänstlagen (SFS 2025:400) och statsbidraget för skolsociala team har Ruc inlett samverkan, vilken även innefattar Centrum för forskning om barns och ungas psykiska hälsa och uppväxtvillkor, CBU.

Ruc:s vetenskapliga ledare verkar för att forskning når skolans/förskolans verksamhet samt att skolans/ förskolans frågor når forskningen. I detta uppdrag ingår att:

- Utveckla och planera forskningsidéer i nära samarbete med kommunernas skolor
- Utveckla samarbetet med de olika forskningscenters, med relevans förskola och lärarutbildning vid universitetet
- Stimulera samarbetet mellan lärare vid Karlstads universitet/lärarutbildning på grundval av den utveckling som pågår i förskolor och skolor i kommuner.

Ruc har arbetat för att fördjupa samverkan via de olika Ruc-nätverken och ett nära samarbete med skolchefsgruppen och forskare. I *Forska tillsammans – samverkan för lärande och förbättring* (SOU 2018:19) betonas vikten av att involvera verksamhetens olika aktörer och att minimera implementeringsfasen. Förbättringsarbetet blir då en del av forskningsmetoden. Utredningen menar att praktikutvecklande forskning är ett begrepp som påvisar att forskningens resultat ska leda till en förflyttning av praktikens forskningsgrund.

⁵ <https://www.kau.se/nyheter/skolbibliotek-och-lasframjande-i-fokus>

Initiativ har tagits till en förutsättningslös samverkan med lektorer i skolan, i framför allt Karlstads kommun, för att sondera på vilket sätt Ruc kan bidra i deras uppdrag.

Ruc har i samarbete med rektorsutbildningen och Institutionen för pedagogiska studier arbetat med att stärka skolutvecklingsforskningen internt inom Karlstads universitet. Skolutvecklingsforskningen Vid KAU har en lång och stark ställning på den nationella nivån. I samverkan har vi formerat forskningsmiljön SOL (Skolutveckling, Organisation, Ledarskap),⁶ som är en aktiv forskningsmiljö på universitetet, med bred seminarieverksamhet. Till SOL-seminarierna är även skolchefer i Ruc:s samverkanskommuner inbjudna, liksom intresserade pedagoger och tjänstepersoner med utvecklingsansvar.

Ruc:s föreståndare ingår i den rådgörande kommittén för Centrumbildningen SMEER som träffas en till två gånger/år.

ULF, Utbildning lärande och Forskning

Försöksverksamheten ÛLF avslutades 2024, och ersattes av en långsiktig överenskommelse mellan parterna med syftet att "förbättra undervisningen och verksamheten i skolväsendet genom en stärkt vetenskaplig grund" (Nationellt ULF avtal 2025–2034).⁷ I forskningspropositionen 2025 konstaterades att vissa samhällsutmaningar behöver fokuserade satsningar på forskning och innovation, inklusive praktknära forskning (Prop. 2024/25:60). I propositionen aviserades även statliga medel för den fortsatta ULF-verksamheten.

Av det nationella ULF-avtalet framgår att lärosätena och skolhuvudmän ansvarar för att respektive verksamhet vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Begreppet ULF har därefter blivit ett nyckelord för praktknära forskning i samverkan.

Med praktknära forskning avses forskning som utgår från skolprofessionernas behov av ny kunskap. Genom att skapa förutsättningar för praktknära skolforskning i samverkan tar parterna gemensamt ansvar för den svenska skolans och lärarutbildningarnas långsiktiga utveckling. Det som är utmärkande för ULF är avsikten att skapa långsiktighet och en jämbördig relation mellan skola och forskningen, något som beskrivs som att "mötas i ögonhöjd". Ruc har haft ett nära samarbete med Karlstads universitets ULF-koordinator. Ruc:s vetenskapliga ledare har ingått i det lokala ULF-rådet som inrättades under början av 2025. Ruc har även varit involverat i den behovsinventering ("frågefångst") som gjorts bland forskare och huvudmän för att identifiera områden för praktknära forskning i samverkan.

RUC Nationell samverkan

Det nationella Ruc-nätverket samlar landets samtliga Ruc, regionala utvecklingscentrum eller motsvarande funktioner vid lärosäten med lärarutbildning. Syftet med nätverket är att främja lärosätenas arbete i gemensamma

⁶ <https://www.kau.se/sol>

⁷ <https://www.ulfavtal.se/w/ul/om-ulf-avtal>

skolsamverkansfrågor, agera som samarbetspart till nationella aktörer inom skolområdet (Skolverket, Skolforskningsinstitutet etc.) och fungera som en arena för erfarenhetsutbyte mellan Ruc:en. Nätverket träffas vid två tillfällen per år.

Vid senaste nätverksträffen informerade Skolverket om det nationella professionsprogrammet och om den nationella arenan för samverkan för professionsprogrammet, NASP, som inrättats för samordning kring Skolverkets uppdragsutbildningar inom professionsprogrammet. De lärosäten som har startat VAK-kursen⁸ berättade om hur arbetet gått.

Uppdragsutbildning

Uppdragsutbildningen vid Karlstads universitet (KUUAB) och Ruc har under flera år haft en kontinuerlig samverkan. Ruc:s föreståndare och ansvarig för skola och Skolverkssatsningar vid KUUAB har utvecklat en modell där utgångspunkten är Ruc:s samverkanskommuners olika behov av professionsutveckling/nätverk. En central del är spridning av Skolverkets olika satsningar för förskola och skola. Vinsterna med denna samverkan är att Ruc:s samverkanskommuner ges en möjlighet att delta vid professionsutveckling och kan gå fördjupande/poänggivande kurser som motsvarar en professionssatsning.

Under detta verksamhetsår har samverkan fortsatt med fokus på det nationella professionsprogrammet.

Ruc kommunikation

Karlstads universitet utbildar och forskar om samhällsviktig kunskap. Ruc:s kommunikationsarbete har under året arbetat för att stödja och ge genomslagskraft för detta genom att sprida den forskning, med relevans för de olika skolformerna, som bedrivs vid universitetet. De kanaler vi använt är framför allt Ruc:s och Pedagog Värmlands webbplatser och Facebookkonton samt Ruc:s nyhetsbrev.

Ruc har ett nyhetsbrev som publiceras två gånger per termin. Syftet med nyhetsbrevet är att berätta om de arrangemang och den verksamhet som Ruc genomför samt visa på effekten av olika aktiviteter. Det görs i form av artiklar där till exempel skolchefer, lärare och forskare intervjuas. Ruc-föreståndaren skriver också i nyhetsbrevet och ger sin syn på olika delar som påverkar Ruc:s verksamhet. Nyhetsbrevet är en kanal för att ge en samlad bild av Ruc:s verksamhet och kan också vara en väg in för de som är nyfikna på skolutvecklingsfrågor, professionsutveckling, forskning och samverkan.

Mycket av den forskning vi sprider sker i samverkan med skolor, kommuner och andra organisationer. Detta bidrar till Ruc:s tanke om att skapa en mötesplats för medarbetare inom skol- och förskoleverksamhet, för lärarutbildare samt för forskare, och där olika perspektiv kan ge upphov till nya kunskaper med ett gemensamt intresse av att gynna barns och elevers lärande och utveckling.

⁸ Vidareutveckling och Analys av Kvalitet i undervisningen, den obligatoriska instegskursen för professionsprogrammets steg 1.

Pedagog Värmland

Pedagog Värmland är en webbplats där yrkesverksamma inom samtliga skolformer, lärarutbildare, lärarstudenter och forskare kan dela kunskap och inspireras av varandra. Pedagog Värmland syftar till att stärka professionen genom att bland annat lyfta fram exempel från verksamheten, främja dela-kulturen genom blogginlägg och bygga en skola på vetenskaplig grund genom forskningsspridning.

Under 2025 har Pedagog Värmland fortsatt att utvecklas som en central plattform för samverkan mellan skolverksamhet och akademi. Webbredaktörsfunktionen har under året omfattat 40 procent.

Under året har ett stort antal bidrag publicerats i form av artiklar, blogginlägg, evenemang, poddar och filmer. Artikelserien Månadens forskare har fortsatt och utgör nu en omfattande samling presentationer av skolforskare vid Karlstads universitet. Under 2025 har även två nya bloggar tillkommit, varav en är Ruc:s egen blogg där föreståndare Monica Evermark delar reflektioner, erfarenheter och perspektiv kopplade till uppdraget.

Under året har Pedagog Värmland tillsammans med modersmållärare och handledare i olika språk genomfört en workshop med fokus på vidareutveckling av Skolord. Tillsammans har vi fyllt på med fler översättningar i Skolord – vår flerspråkiga resurs som hjälper lärare och elever att förstå och lära sig skolans språk. Skolord är en av de mest besökta delarna av Pedagog Värmland och används av lärare och elever över hela Sverige.

Den 18 juni 2025 genomfördes Forum lärande 2025, där Pedagog Värmland fungerade som samlande kommunikationsyta före, under och efter konferensen. Forum lärande genererade mycket stort intresse och trafik till webbplatsen. Under året har även UBB:s forskningsfestival livesänts via Pedagog Värmland. Forskare inom Utbildnings- och idrottsvetenskapliga studier av Barn och Barndom (UBB) presenterade sin forskning om bland annat förskola, fritidshem, särskild begåvning och specialpedagogik i korta, inspirerande presentationer. Hela sändningen finns nu tillgänglig som film på Pedagog Värmland.

Under 2025 hade Pedagog Värmland totalt 78 003 besök, vilket innebär en ökning med 26,4 procent jämfört med 2024. Besökarna stannade dessutom längre på webbplatsen än tidigare år. Jämfört med 2023 innebär detta nästan en fördubbling av antalet besök, vilket visar på en stark och långsiktig tillväxt. Forum lärande 2025 stod för en mycket stor del av trafiken, vilket påverkar helårsresultatet.

Facebook är fortsatt en mycket värdefull och uppskattad kanal för Pedagog Värmland. Under 2025 publicerades flera inlägg per vecka. Kontot ökade med 141 nya följare (sammanlagt 4254 följare i dagsläget) och nådde totalt 275 000 visningar, 7 300 innehållsreaktioner samt 4 500 länkklick. Många av de mest engagerande inläggen var kopplade till Forum lärande 2025, där yrkesverksamma lärare, förskollärare och andra inom professionen presenterades som föreläsare. Även inlägg

om att ansökan till universitetets kurser och program var öppen nådde stor spridning, vilket visar att Facebook är en effektiv kanal för marknadsföring av Karlstads universitets olika utbildningar.

Ruc 30 år

Den 28 november firades 30 år av samverkan mellan Karlstads universitet och samverkanskommunerna. I fokus stod skolutvecklingsforskning, professionsutveckling, ledarskap och praktiktäna forskning – områden där Ruc, Regionalt utvecklingscentrum, byggt broar mellan teori och praktik.

Eftermiddagens olika programpunkter hade alla en koppling till den verksamhet av samverkan som Ruc driver.

- Anette Forssten Seiser, docent i pedagogiskt arbete vid Karlstads universitet berättade om forskargruppen SOL (Skolutveckling, Organisation och Ledarskap).
- Emelie Johansson, doktorand i pedagogiskt arbete vid Karlstads universitet berättade om sin avhandling *Rektors professionella lärande om förändring i och för praktik* (Johansson, 2025). Maria Hjalmarsson, professor i pedagogiskt arbete och ULF-koordinator, berättade om ULF (Utbildning, Lärande och Forskning).
- Niklas Gericke, dekan för Lärarutbildningen vid Karlstads universitet, avslutade dagen med att berätta om aktuella processer inom lärarutbildningen och reflekterade över framtidens samverkansformer mellan universitetet och skolhuvudmän.

Ruc:s organisation, verksamhet och ekonomi

Ruc definieras som ett projekt och behåller sina medel från ett år till ett annat. Detta möjliggör att vi kan hålla nere administration i form av fakturering för professionssatsningar. Ruc eftersträvar att ha ett baskapital om ca 1,5 - 2 miljoner kronor – för att kunna ta initiativ och agera snabbt. Årets verksamhet och ekonomi stämmer väl överens med den planering och budget gjordes inför Ruc 2025.

Medlemsavgifter från samverkanskommunerna utgjorde 1 320 000 kr medan universitetets bidrag var 1 000 000 kr, belopp som har sin grund i samverkansavtalen. Under 2025 har vi hämtat hem 25 000kr utvecklingsmedel samt täckning för 6 procent av föreståndares lön från Uppdragsutbildning.

Ruc:s överskjutande medel från 2024 var ca 3,9 miljoner kronor. Styrgruppen beviljade ett täckningsbidrag till mötesplatsen Forum lärande av det användes totalt 250 000 kr till detta arrangemang. Ruc gör i år ett underskott på 266 tkr, det kan förklaras med Forum lärande samt att Ruc har genomfört några arrangemang som också har belastat Ruc:s överskjutande medel. Så som avslutning för nätverket för nyanländas lärande, Ruc:s 30 års firande och ett utvecklingsprojekt i matematik mellan två skolor i två olika kommuner med lärarutbildare vid Karlstads universitet.

RUC 2025-12-31

IB 2025-01-01	3 902 528
Intäkter	
Externa intäkter	1 508 994
Interna intäkter	1 000 216
Summa intäkter:	2 509 210
Kostnader	
Personalkostnader	1 747 740
Drift	417 304
Interna kostnader	610 429
Summa kostnader:	2 775 473
Årets resultat	-266 263
UB 2025-12-31	3 636 265

Ruc:s organisation och styrgrupp**Avtal och organisatorisk tillhörighet**

Från 1 januari 2014 tillhör Ruc lärarutbildningens kansli och rapporterar till Lärarutbildnings-nämnden. Den 1 december 2025 hade 18 kommuner och Karlstads universitet pågående samverkansavtal med Ruc.

RUC:s styrgrupp och kansli

RUC:s verksamhet leds av en styrgrupp som i sitt arbete stöds av en föreståndare, en vetenskaplig ledare samt ett mindre kansli.

Föreståndare och kansli

Monica Evermark – föreståndare (100 %)
Anna Hidén – administratör (75 %)

Vetenskaplig ledning

Håkan Eilard – vetenskaplig ledare (20 %)

Kommunikation Lärarutbildningen bidrar också med kommunikationsresurser:

Pedagog Värmland – 40 %, med Linnea Andersson som ansvarig utgivare

Kommunikatör – 30 %, bemannad av Maria Nilsson från lärarutbildningens kansli

Styrgruppen består av nio ledamöter: fem skolchefer (skolchefsgruppen lämnar förslag, Karlstads kommun har ständigt ledamotskap). Styrgruppens ordförande hämtas från kommunerna och fyra representanter från universitetet (dekan, kanslichef, en forskningsledare samt programledare för de långa lärarutbildningarna enligt rullande schema).

Ruc:s styrgrupp består av (den 1 december 2025):

Ordförande: Jenny Dahlin.

Ledamöter från kommunerna: Sten-Åke Ericsson Filipstads kommun, Maria Kjällström, Karlstads kommun, Gustav Hagerskog, Grums kommun och Pernilla Enqvist Widegren Hammarö kommun.

Ersättare i skolchefgruppen är Patrik Backman Kils kommun och Ylva Winter Säffle kommun.

Ledamöter från Karlstads universitet: Pia Håfström-Berg, programledare för ämneslärarprogrammet, Kenneth Nordgren representant från forskningsrådet, Johan Lundh, chef för lärarutbildningens kansli och dekan Niklas Gericke.

Övriga adjungerade är; Ulf Buskqvist, chef för rektorsutbildningen (RUT), Pia Sundgren-Storm, Uppdragsutbildningen, Maria Hjalmarsson, ULF-koordinator, Håkan Eilard, vetenskaplig ledare för Ruc från Karlstads universitet och Lotta Rajamäki, Sveriges lärare Sveriges skolledare finns också representerade sedan i juni 2025.

Styrgruppen hade under 2025 sex protokollförda möten. Samtliga underlag inför styrgrupp och AU-möten samlas i Netpublicator. Styrgruppsmötena utgör en viktig arena för samtal mellan skolhuvudmän, universitet och fackliga organisationer.

Det huvudsakliga fokuset under 2025 har varit ”tillsammansarbetet” på styrgruppen möts vi över verksamhetsområden, det är rektorsutbildning, skolchefer, lärarutbildning, uppdragsutbildning och forskare. Denna samverkan har sett ut på olika sätt men pågått över lång tid (i år det 30 år). Ruc:s styrgrupp har arbetat in en arbetsform där föreståndare föredrar olika ärenden exempelvis verksamhetsplaneringen och budget med olika aktiviteter som är antingen pågående eller som kommer att genomföras inom RUC:s plan.

I Ruc:s arbetsordning har följande områden för samverkan prioriterats:

Ruc syftar till att förbättra och fördjupa det för parterna angelägna arbetet med **skolutveckling, lärarutbildning** och **forskning**. Ruc skall vara en mötesplats för medarbetare inom förskole- och skolverksamhet, för lärarutbildare, skolutvecklare och för forskare (sid.1).

Verksamheten skall ge fördelar i utvecklingsmässigt och ekonomiskt hänseende genom att tillvarata de gemensamma kompetenser och resurser som båda parter besitter. Arbetsordningen är styrgruppens ram och den bifogas i denna verksamhetsberättelse. (Bilaga 1).

Sammanställning av Ruc:s aktiviteter 2025

För att få en översikt av vilka kommuner som deltagit i Ruc:s verksamhet finns här en sammanställning av aktiviteter och nätverk. Samverkanskommunerna finns samtliga representerade i någon av dessa aktiviteter.

Ruc:s aktiviteter och nätverk

Aktiviteter 2025	Forum lärande 2025	Endags-evenemang⁹	Nätverk för Studie- och yrkesvägledare	SOL-nätverket
Antal anmälda	1965	250	70x3 möten	24x6 möten
Målgrupp	Personal verksamma i förskola och skola	Olika, se fotnot		Lärare med utvecklingsansvar
Arvika	X ¹⁰	x	x	x
Degerfors	x	x	x	
Eda	x	x		x
Filipstad	X	x	x	x
Forshaga	x	x	x	x
Grums	x	x	x	x
Hagfors	X	x	x	x
Hammarö	x	x	x	x
Karlstad	X	x	x	x
Kil	x	x	x	x
Kristinehamn	X	x	x	
Munkfors	x	x		x
Storfors	x	x	x	x
Sunne	x	x	x	x
Säffle		x		x
Torsby	x	x	x	x
Åmål		x	x	x
Årjäng	x	x	x	x
Karlskoga*		x	x	x
Skövde*		x		x
Örebro*				x
Friskola*	x		x	

*) Kommuner som RUC inte har avtal med.

Aktiviteter 2025	Samordnare för nyanländas lärande	IKT-nätverket	Special-pedagogiskt samråd
Antal anmälda	18x6 möten	25x4 möten	25x4 möten
Målgrupp	Samordnare	IKT-strategier eller motsvarande	Special-pedagoger eller speciallärare
Arvika	x	x	x
Degerfors	x	x	x

⁹ Modersmålslärdag den 15/8, Symposium om skolbibliotek med SOL-nätverket 7/10.

¹⁰ Stort X = fler än 100 deltagare

Eda	x	x	
Filipstad	x	x	x
Forshaga	x	x	x
Grums	x	x	x
Hagfors	x	x	x
Hammarö	x	x	x
Karlstad	x	x	x
Kil			
Kristinehamn	x	x	
Munkfors	x	x	
Storfors			
Sunne	x	x	x
Säffle		x	x
Torsby	x	x	x
Åmål		x	x
Årjäng	x	x	x
Karlskoga*			
Töreboda*	x		
Friskola*		x	x

Övriga aktiviteter som inte är inräknat i ovanstående är
RUCs styrgruppsmöten 4 x ca 14 pers.

*) Kommuner som RUC inte har avtal med.

Referenser

- Ekholm, M. (2008). Regionalt utvecklingscentrum i Karlstad: En granskande betraktelse. Regionalt utvecklingscentrum, Karlstads universitet
- Johansson, E. (2025). Rektorerers professionella lärande som förändring i och för praktik (Doctoral dissertation, Karlstads universitet).
- Karlstads universitet (2023). Förnyelse Magna Charta Universitatum. Rektorsbeslut Nr 83/23.
- Karlstads universitet (2024). Utbildnings- och forskningsstrategi för lärarutbildningen och lärarutbildningsnämnden vid Karlstads universitet 2024-2026. LUN 2024/38.
- Karlstads universitet (2025a). Arbetsordning för Regionalt utvecklingscentrum för förskola och skola (Ruc). Dnr LUN2025/101
- Karlstads universitet (2025b). Miljö- och hållbarhetspolicy vid Karlstads universitet. Dnr C2025/808
- Lindholm, Y. (2008). Mötesplats skolutveckling: Om hur samverkan med forskare kan bidra till att utveckla pedagogers kompetens att bedriva utvecklingsarbete (Doctoral dissertation, Pedagogiska institutionen).
- Nationellt ULF avtal 2025–2034 mellan SUHF och Ifous rörande samarbete om *praktiknära forskning i samverkan*.
https://www.ulfavtal.se/download/18.57b82b193dec272bc68da/1734703513251/Nationellt_ULF_avtal_2025-2034_underskrivet.pdf
- Nilsberth, M., Olin-Scheller, C., Johansson, A., & Tarander, E. (2024). Utmaningar i det uppkopplade klassrummet: Ett samverkansprojekt om en högstadieskolas digitaliseringsprocess 2018-2022.
- Prop. 2020/21:60. Forskning, frihet, framtid – kunskap och innovation för Sverige. Utbildningsdepartementet
- SFS 1992:1434. Högskolelag.
- SFS 2010:800. Skollag.
- SFS 2025:400. Socialtjänstlag.
- Skolforskningsinstitutet (2022) Lärares professionella utveckling och lärande i kollegiala samarbeten. Skolforskningsinstitutet sammanfattar och kommenterar 2022:01.
- Skolinspektionen (2017). Vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet: Förutsättningar och arbetsformer i grundskolan. Rapport 2017:10221
- Skolinspektionen (2022). Läsfämjande i grundskolan, med särskilt fokus på undervisning i svenska i årskurs 4-6. Tematisk kvalitetsgranskning 2022. Diarienummer: 2020:8002

Skolinspektionen (2023). Grundskolor i kommuner med låg utbildningsnivå: Fokus på årskurs 7–9. Tematisk kvalitetsgranskning 2023. Diarienummer: 2022:583

Skolverket (2020). Att ställa frågor och söka svar – samarbete för vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Forskning för skolan. Rapport 20:1587

Skolverket (2023). Redovisning av uppdrag om insatser för ökad kvalitet och likvärdighet, U2022/02319 och U2023/01870. Diarienummer: 2022:353

Skolverket (2024). Redovisning av uppdrag om ett nationellt professionsprogram, U2022/02319 och U2023/01870. Diarienummer: 2024:1474

SOU 2018:19. Forska tillsammans: Samverkan för lärande och förbättring. Utbildningsdepartementet

SOU 2024:74. Fler vägar till arbetslivet. Utbildningsdepartementet

SOU 2025:19. Kunskap för alla – nya läroplaner med fokus på undervisning och lärande. Utbildningsdepartementet. Utbildningsdepartementet

SOU 2025:113. En förbättrad elevhälsa. Utbildningsdepartementet